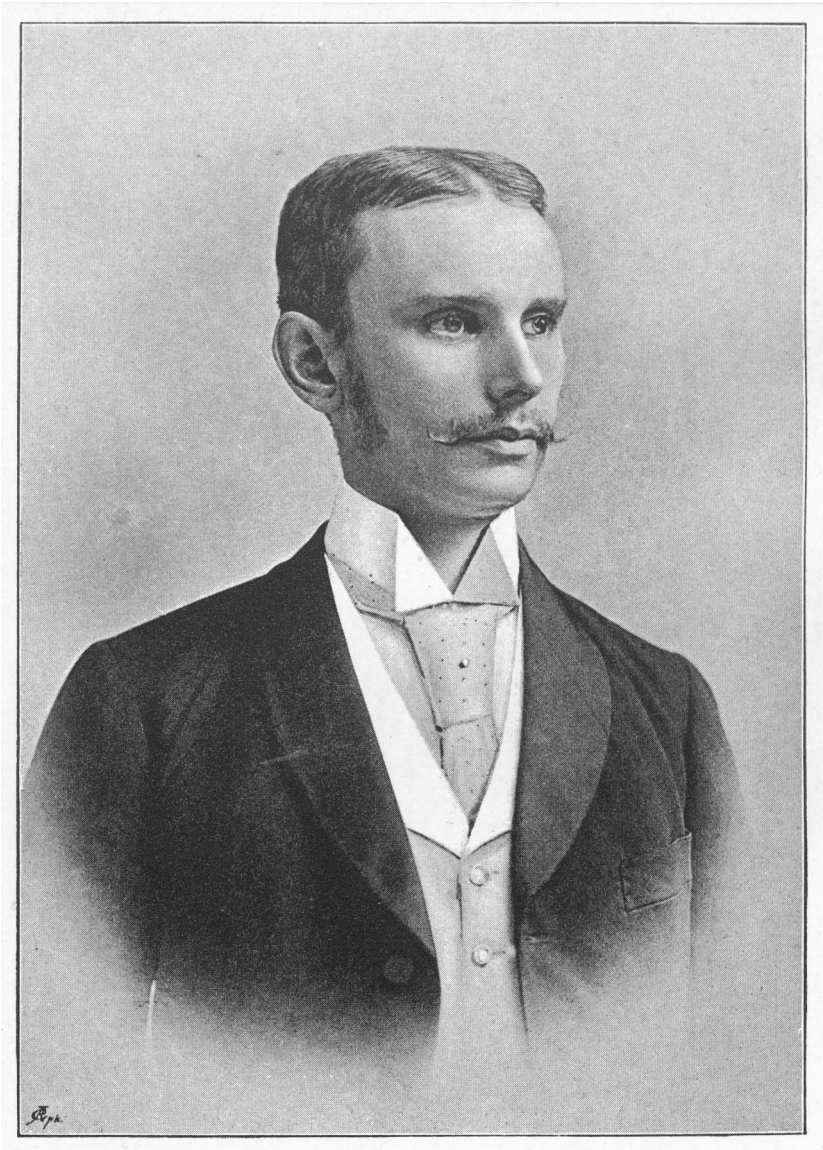
EMLÉKLAPOK

FELEJTHETETLEN DRÁGA FIUK

WODIANER JÓZSEF

EMLÉKÉNEK SZENTELIK

A GYÁSZOLÓ SZÜLŐK



BUDAPEST 1892

ELŐSZÓ

Elhunyt, feledhetlen, drága Józsi fiam emlékezetét akarom megujitani és fenntartani e kis könyvecskével, mely arczképét, vázlatos életrajzát, a sajtó nyilatkozatait, temetésének leirását és a családhoz érkezett részvétiratokat tartalmazza.

Ez emlékfüzet nincs a nyilvánosságnak szánva. Csupán a rokonok, az elhunyt barátai és jóismerősei számára állittatott össze.

És ha átlapozzák e könyvecskét, vagy ha később, évek multán kezükbe akad: szenteljenek egy kegyeletes gondolatot az elhunytnak, kinek oly tragikus sors jutott földi osztályrészül.

Budapest, 1892. február 15-én.

Wodianer Fülöp.

A gyászjelentés

Fájdalomtól megtört, mélyen szomorodott szivvel jelentjük, hogy forrón szeretett legjobb fiunk, illetőleg drága testvérünk és sógorunk

WODIANER JÓZSEF,

a Wodianer F. és Fiai nyomdai és könyvkiadó cég beltagja,

hosszu szenvedés után életének 30-ik évében, 1892. évi február 1-én jobblétre szenderült.

A megboldogult földi maradványai f. hó 3-án délután 3 órakor fognak a VI. ker. Nagy János-utcza 4. sz. a. gyászházból a kerepesi-uti sirboltban örök nyugalomra tétetni.

Budapesten, 1892. február 2-án.

Wodianer Fülöp,
Wodianer Julia,
mint szülők.

Wodianer Arthurné,
szül. Wolfinger Olga,
mint sógornő.

Arthur, Ilus, Irma,
Hugó, Mathild, Jolán,
mint testvérek.

Waizner Arnold,
mint sógor.

Áldás és béke poraira!

Wodianer József
(1862–1892)

Ha egy idősebb ember hal meg, vagy ha egy gyermek csukja örök álomra szemeit: fájdalmunk némi enyhülést találhat abban, hogy az előbbi már ugyis befutá földi pályáját, az utóbbi pedig jóformán nem is ébredt még az élet öntudatára.

De midőn egy ifjut, kinek szive tele van az élet szeretetével, ki ott áll még az élet tavaszán, dönt sirba a halál; – ez a legmegrenditőbb tragikum.

Ez a tragikus sors érte Wodianer Józsefet, ki még alig volt 29 éves, midőn a betegség ágyba döntötte, s jóformán be sem tölté 30-ik életévét, midőn a kerepesi-uti családi sirbolt gránit-koczkája bezárult fölötte. – Pedig mennyi életkedv lakozott abban a nemes szivben, melynek dobogása immár megszűnt mindörökre!...

Csak most, betegsége előtt, mint a madár midőn első repülésére készül, kezdte kibontogatni szárnyait. Az életet, melyből eddig csak a tanulás és a munka jutott osztályrészéül, csak ezután akarta voltakép megkezdeni. Elméjét nagyratörő tervek foglalkoztatták, lelkében édes vágy támadt boldog családi otthon alapitására. Örült a jelennek, mert látta, hogy munkálkodását siker koronázza; bizalommal tekintett a jövőbe, melynek rózsaködéből egy hű feleség édes arczát látta maga felé mosolyogni.

És ez a szorgos munka, ez a boldogitó vágy, egyszerre mind semmivé lőn. S megsemmisült akkor, midőn megvalósulása olyan közel állott.

Wodianer József, ki 1862. febr. 28-án Budapesten született, már mint tanuló-ifju a komolyabb foglalkozások iránt érdeklődött. Jellemének későbbi alapvonása: a *komolyság* már zsenge korában megnyilatkozott benne. Jobban érdekelték atyja nyomdaüzletének zakatoló gépei a gyermekkor bohóságainál. Szivesen és szorgalommal tanult. Iskoláit, – melyek közül az elemieket az evangélikusoknál, a felsőbb osztályokat pedig a belvárosi reálban végezte, – a legjobb eredménynyel fejezte be. Az érettségi vizsgálat sikeres letétele után a műegyetemre ment, hogy a technikai ismereteket sajátitsa el. Különösen a grafica iránt érzett élénk hajlandóságot. S atyja, látván a nyomdászat iránt érzett előszeretetét, 1882-ben Lipcsébe, a nyomdászvilág e metropolisába küldte, a hol Brockhaus és Naumann európai hirű könyv-kiadóczégek üzletében rövid idő alatt elsajátitotta a grafica magasabb művészetét is. De a tudvágyó ifjut ez nem elégitette ki. Csakhamar Londonba, innen Párisba utazott, hogy a helyszinén – a legnagyobb graficai műintézetek látogatásával, – tanulmányozza a nyomdászat modern haladását és legujabb vivmányait. Majd Olaszországot utazta be, hogy az ó-kori művészet e nagy muzeumában fejleszsze műizlését.

Ismeretekkel és élettapasztalatokkal gazdagon megrakodva, 1884-ben végre hazatért, hol csakhamar átvette a nyomda- és a lapkiadóhivatal önálló vezetését. S itt kezdődik lázas munkássága, bámulatos tevékenysége. Égve a vágytól, hogy apja üzletét még virágzóbbá tegye, ujabb meg ujabb alkotásokhoz fogott. Mindenekelőtt kibővité és átalakitotta a kiadóhivatalt. Aztán uj nyomdahelyiséget épittetett, dusan felszerelve azt a nyomdászipar legujabb kellékeivel. Majd könyvkötészetet állitott fel. A lapelárusitást ujjászervezte. A »BUDAPEST«-et nagy áldozatkészséggel magasabb szinvonalra emelte, hogy ez által még közkedveltebbé tegye. 1887 őszén, a párisi »Petit Journal« mintájára egy uj, s a »Budapest«-nél még olcsóbb néplapot: a »KIS UJSÁG«-ot alapitotta. Két évre rá a »MÁTYÁS DIÁK« czimü élczlap kiadását vette át. Majd nagyobbszabásu uj napilap alapitását tervezte. Szóval, nemcsak a meglevő vállalatokat fejlesztette és erősitette, hanem mint igazi alkotó-tehetség, folyvást ujabb tervekkel is foglalkozott.

Ezek mellett a legnagyobb lelkiismeretességgel vezette a nyomda és a kiadóhivatal ügyeit. Ő volt az első az irodában, ő távozott legutolsónak. Napestig ott ült iróasztala mellett, fáradhatlanul dolgozva maga is. A munka gyönyörüség volt neki. Az ifjukor megbocsájtható kedvteléseit távol tartotta magától. Koronként a szinházba ment, – ez volt egész szórakozása. Pedig nem volt e lázas tevékenységre utalva; sőt szülei maguk gyakran unszolták, hogy kimélje magát. De mikor nem tudott munka nélkül élni. Mintha csak érezte volna kora vesztét: megkettőztette tevékenységét, hogy ne tünjék el nyom nélkül élete.

Ámde, e lázas munkássága mellett is, megőrizte jellemének nemességét. Az üzletet nem meggazdagodási eszköznek tekintette, hanem alapnak a nemesebb ambiciók kielégitésére. S épp ezért mindig nagyobb sulyt helyezett az *erkölcsi* sikerre, mint az anyagi haszonra. A legcsekélyebb üzletkötésnél is legelőbb a becsület és a tisztesség követelményeit mérlegelte.

S alkalmazottjaival szemben is erre az álláspontra helyezkedett. Szigoru volt irántuk, de igazságos. Apróbb tévedéseiket megbocsájtotta, de ébren őrködött, hogy az üzleti-tisztesség korlátait soha át ne lépjék. Keveset beszélt, de egy-egy észrevétele mindig fején találta a szöget. Szavát parancsnak tekintették; de olyan parancsnak, amelyet örömmel teljesitenek. De ha valamelyik alkalmazottját baj érte: ő volt a legelső, aki segélyét felajánlotta. Tudta méltányolni a szorgalmat, a becsületességet és a tehetséget.

Egyáltalán ebben a zárkózott, szűkszavu, sápadt arczu, vézna ifjuban a legnemesebb sziv dobogott. Szüleit, testvéreit az imádásig szerette. Jó rokon volt. Barátjai iránt hűséget és önfeláldozást tanusitott. A társadalmi és kulturális mozgalmak iránt a legnagyobb érdeklődéssel viseltetett. A kiadóhivatali tisztviselők nvugdij-egyletének, az »Otthon« hirlapirói körnek a legelső alapitói közzé tartozott. Nem vonta ki sehonnan magát, ahol anyagi áldozatról volt szó. A segélyreszorulók, – lett légyen az egylet, vagy magánember, – nála mindenkor önzetlen támogatóra találtak.

A gyönge testben erős lélek lakott. Ez leginkább betegsége alkalmával tűnt ki. Majdnem egy teljes esztendeig feküdte a kórágyat. Még 1891 tavaszán került bele, s nem szállt ki többé onnan, csak a *koporsóba.*

Betegségét egy végzetes meghülés okozta. Bélgyuladást kapott, mely más bajokkal komplikálódva teljesen kimerité az amugy is gyönge szervezetét. De sulyos baját bámulatos türelemmel viselte. Midőn a legégetőbb kinok gyötörték, mosolyt erőltetett ajakára, csakhogy szerető édes anyját, aki a legnagyobb önfeláldozással ápolta, megnyugtassa.

Sőt midőn némi enyhülést érzett, a külvilág eseményei iránt is élénk érdeklődést tudott tanusitani. Főkép a »BUDAPEST« képezte állandó gondoskodásának tárgyát majdnem utolsó leheletéig. Még néhány héttel halála előtt képtárgyakat küldött e sorok irójának, levelében a következőket irván:

> ... *„Ide csatolva küldök néhány kép-thémát. Használja fel belátása szerint. Rendesen éjjel, midőn nem alszom, jutnak eszembe e gondolatok. Bocsásson meg, hogy csak irok. Isten csodája, hogy még ezt is birom. Vajjon meddig birom?...”*

Kétség és remény között *kilencz hónapig* küzdött a gyilkos kór ellen. Családja minden lehetőt elkövetett, hogy megtartsa az életnek. A gyógyászat legelső szaktekintélyeit (12 orvost, köztük Bilróthot, a hires bécsi tanárt) hivták betegágyához, de ezek tudománya sem segithetett többé rajta.

1892. február hó 1-jén állapota hirtelen aggasztóvá lett. Délután beköszöntött a halál előpostája: az agónia. De haláltusája közben is fel-felriadt, az életvágy egy-egy perczre visszaadta öntudatát. »*Édes orvos ur*, – suttogta könybefuladt, esdeklő hangon Korányi egyetemi tanárhoz, – *segitsen rajtam, ne hagyjon meghalni.*«

Esdeklése azonban, fájdalom, hiábavalónak bizonyult. Az orvosi tudomány tehetetlenül állott az enyészet szörnyü hatalmával szemben. A kérlelhetetlen halál rátette már fagyos kezét, hogy elvezesse e földi lét köréből. És elvezette. *Félhétkor nem élt többé.* Kiszenvedett.

Legszebb korában, ifjusága delelőjén ragadta el a halál. De rövid élete nem mult el nyomtalanul. Hisz aki ugy élt mint ő, aki a munkásságban, jellemszilárdságban, becsületben másoknak követendő példányképül szolgálhat: az nem élt hiában.

Emléke sokáig fenn fog maradni azok közt, kik ismerték nemes szivét, tiszta jellemét, fennkölt gondolkozásmódját, eszményekért hevülő lelkét.

S én, ki vele egy hosszu évtizeden át, – ifjuságunk legszebb idejében, – együtt munkálkodtam, akihez nemcsak a mély rokonszenv, de az őszinte barátság is fűzött, én el nem feledem őt soha.

Aludjék édesen.
Emlékezete legyen áldott.

Budapest, 1892. febr. 16.

GRACZA GYÖRGY.

A sajtó az elhunytról

Az elhunytról az összes fővárosi napilapok a részvét meleg hangján emlékeztek meg. A lapok nyilatkozatai következők:

A „BUDAPEST" február 2-iki számában ekként tudatja a gyászhirt:

Lapunk kiadó-tulajdonosát sulyos csapás érte. Fia, *Wodianer József*, ki aggkorának egyik öröme, büszkesége volt, ma délután 6 órakor 30 éves korában meghalt.

Kristálytiszta jellemű, magas műveltségű, fennkölt gondolkozásu és nemes szivü ember szállt vele a sirba.

Mint a »Wodianer és Fiai« cég beltagja, éveken át ő vezette a »Budapest« kiadói ügyeit; s tette ezt annyi szakértelemmel, oly ügybuzgalommal, hogy lapunk gyors fellendülése és nagymérvü elterjedése első sorban neki köszönhető. Halála tehát a »Budapest«-nek is gyásza; mély, őszinte, igaz gyásza.

Wodianer József középiskolai tanulmányai befejezésével Lipcsébe, a nyomdászvilág e metropolisába ment, hogy a tipografia magasabb ismereteit elsajátitsa. Majd Németországban, Franciaországban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasztalatokkal meggazdagodva tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmü üzletében segédkezzék. Csakhamar a czég beltagja lett s mint ilyen a lapkiadó-hivatalnak vezetését vette át. Itt működött éveken át páratlan odaadással, midőn a nyár elején egy végzetes meghülés ágyba dönté, s azóta, a leggondosabb ápolás daczára, nem tudott betegségéből fellábadni. Folyvást senyvedt, fogyott; mig végre ma délután megszabaditotta hosszas kinjaitól a halál.

Örök álma legyen édes. A gyászba borult család fájdalmát pedig enyhitse a rokonok, ismerősök részvéte.

Ugyancsak a „BUDAPEST" február 3-iki számában a következőket irja:

Lapunk kiadóhivatala volt vezetőjének korai elhunyta a legszélesebb körökben keltett fel mély részvétet, amit tanusit a gyászbaborult családhoz érkező sok részvétirat s a ravatal látogatóinak nagy száma. A ravatalt ma állitották fel a Nagy János-utcza 5. sz. házban. A koporsóra már is sok koszorút küldtek s rendeltek meg; igy lapunk szerkesztője és szerkesztősége, a »Kis Ujság« szerkesztősége, Muray Károly a »Mátyás Diák« szerkesztője stb. Az »Otthon« irói és hirlapirói kör, melynek az elhunyt egyik első alapitó tagja volt, kitűzte a gyászlobogót.

A „BUDAPESTI HIRLAP" ekként emlékezik meg az elhunytról:

Wodianer József, Wodianer Fülöp nyomdatulajdonos fia, a Wodianer F. és Fiai czég belső tagja s a »Budapest« napilap kiadóhivatalának feje, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában meghalt. A gyászhir részvétet keltett mindazoknál, kik a rokonszenves fiatal embert ismerték.

A „PESTI HIRLAP” febr. 2-iki számában:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost sulyos csapás érte. Fia, *Wodianer* József, a Wodianer F. és Fiai czég beltagja, rendkivül szorgalmas és kiváló szakképzettségű fiatalember, ki egész föláldozással szentelte magát hivatásának, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában elhunyt.

A „NEMZET”:

Wodianer József, a Wodianer nyomda czég beltagja, ma 30 éves korában Budapesten elhunyt.

A „MAGYAR HIRLAP”:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost sulyos csapás érte. Fia *Wodianer* József, a Wodianer F. és Fiai czég beltagja, ma délután 6 órakor 30 éves korában elhunyt. A boldogult meghülés folytán keletkezett bélgyuladásban szenvedett, a melyből többé nem birt fellábadni. Halála bizonyára általános részvétet fog kelteni.

Az „EGYETÉRTÉS”:

Wodianer József, a Wodianer F. és Fiai czég beltagja, hosszas szenvedés után ma délután 30 éves korában elhunyt.

A „KIS UJSÁG” febr. 2-iki számában:

A legteljesebb részvéttel adjuk annak a sulyos csapásnak hirét, mely lapunk kiadóját és családját, fia, *Wodianer* József urnak, a Wodianer F. és Fiai czég beltagjának, ma délután fél 5 órakor bekövetkezett elhunytával érte. Széles körben fog e halálozás hire őszinte részvétet kelteni, de a veszteséget igazán csak az a közvetlen környezet tudja valódi értéke szerint mérlegelni, mely szemtanuja volt annak a maradandó sikerü, eredménydus munkának, melyet a boldogult fiatalsága egész lelkesedésével és erejével mindaddig kifejtett, mig a gyilkoló kór hosszu hónapokra ágyhoz nem szögezte, honnan sem a legmesszebbmenő gondos ápolás, sem a legteljesebb orvosi tudomány megváltani nem tudta. Az őszintén gyászolók nagy seregében ott áll teljes részvétével lapunk szerkesztősége is.

A »PESTI NAPLÓ« febr. 2-iki számában:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonost sulyos csapás érte. Fia, *Wodianer* József, a Wodianer F. és Fiai czég beltagja, ma délután 6 órakor hosszas szenvedés után 30 éves korában elhunyt.

A »NEUES POLITISCHES VOLKSBLATT«

Den Druckereibesitzer Philipp Wodianer hat ein schwerer Schicksalsschlag getroffen. Sein Sohn *Josef*, Mitchef der Firma Wodianer und Söhne, ist heute Nachmittags nach längerem Leiden im Alter von 30 Jahren gestorben.

„Osterr.-Ungr. Buchhändler-Correspondenz”

Die Firma Robert Lampel in Budapest hat in dem am 30. Januar verstorbenen Mitbesitzer Herrn Josef Wodianer einen schweren Verlust erlitten.

„MÁTYÁS DIÁK” (febr. 4.):

Munka volt a vágya mindég,
Dolog után dolgot kezdett.
Jól, nemesen, szorgalommal
Végezte azt, mihez kezdett.

S mert nem tudott munka nélkül,
Dolog nélkül sohse lenni:
Azért kellett ilyen hamar
Mindörökre megpihenni.

„BUDAPESTER TAGBLATT” (febr. 3.):

Das Mitglied der hiesigen Druckerei- und Verlagsbuchhandlung Firma F. Wodianer und Söhne Josef *Wodianer*, ist gestern nach langwierigen Leiden im 30. Lebensjahre gestorben.

A „TYPOGRAFIA” február 5-iki száma:

Wodianer Fülöp nyomdatulajdonos fia: József, a Wodianer F. és Fiai czég beltagja, hosszas szenvedés után, február 1-én, 30 éves korában Budapesten meghalt.

A „CORVINA” czimü könyvkereskedői szaklap 1892. febr. 20-ki számában ezeket irja:

Kartársunkat, *Wodianer Fülöp* urat sulyos csapás érte. Fia: Wodianer József, ki aggkorának egyik öröme, büszkesége volt, febr. 1-én 6 órakor 30 éves korában meghalt.

Kristálytiszta jellemű, magas műveltségű, fennkölt gondolkozásu és nemes szivü ember szállt vele sirba, a kit mindenütt szeretet és tisztelet környezett.

Mint a »Wodianer F. és Fiai« czég beltagja, éveken át ő vezette a »Budapest« kiadói ügyeit; s tette ezt annyi szakértelemmel, oly ügybuzgalommal, hogy a lap gyors fellendülése és nagymérvü elterjedése első sorban neki köszönhető.

Wodianer József középiskolai tanulmányai befejezésével Lipcsébe, a nyomdászvilág e metropolisába ment, hogy a tipográfia magasabb ismereteit elsajátitsa. Majd Németországban, Francziaországban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasz-talatokkal tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmü üzletében segédkezzék. Csakhamar a czég beltagja lett, s mint ilyen a lapkiadó hivatalnak vezetését vette át. Itt működött éveken át páratlan odaadással, midőn a nyár elején egy végzetes meghülés által vakbélgyuladást kapván, a leggondosabb ápolás daczára sem tudott betegségéből fellábadni. Folyvást senyvedt, fogyott; mig végre megszabaditotta hosszas kinjaitól a halál.

Örök álma legyen édes. A gyászbaborult család fájdalmát enyhitse a rokonok, ismerősök részvéte.

A TEMETÉS

A temetést, mely febr. 3.-án d. u. 3 órakor ment végbe a család Nagy-János-utcai 5. sz. a. házából, a „BUDAPEST” febr. 4-iki számában a következőleg irja le:

Igazi meleg részvét kisérte ma utolsó utjára az oly fiatalon elhunyt *Wodianer* Józsefet. A végtisztesség megadásánál is kitünt, mily sokan és mennyire szerették az elköltözöttet, a kinek halála oly megható és tragikus, mert hiszen akkor hunyt el, a midőn fáradhatatlan munkásságának gyümölcseit már élvezhette volna. Eddigi élete a tanulásban és munkában telt el s az ifjukor örömeiből vajmi kevés jutott neki osztályrészül.

Koporsóját a szebbnél-szebb koszorúk halmaza födte. A diszes ravatal a családnak Nagy-János-utcza 5. sz. a. nyári lakában volt felállitva. Az épület portáléját, szobáit fekete drapéria boritotta. A komor hangulatot enyhitette a viaszgyertyák fénye s az illatozó virágok sokasága. A ravatalos terem valóságos liget volt.

Koszorúkat helyeztek a ravatalra: »Drága jó fiunknak a vigasztalhatatlan szülők«, – »Felejthetetlen aranyos Józsikánknak Arthur és Olgától«,– »Felejthetetlen testvérünknek Matild, Jolán és Hugó«,– »Kedves édes bátyámnak Irma«, – »Utolsó üdvözlet a Wolfinger-családtól«, – »Forrón szeretett Józsinknak Ilus és Arnold«,– »Deutsch-család legbensőbb részvéte jeléül«,– »Utolsó üdvözlet Emmától és Elzától«, – »Gracza György szeretettel«, – »Murai Károly Wodianer Józsefnek«, – »Wodianer Józsefnek a »Budapest« szerkesztősége«, – »Wodianer Józsefnek tisztelete jeléül a »Kis Ujság« szerkesztősége«, – »Szeretett bizottsági tagjának a fővárosi hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete«, – »Felejthetetlen főnöküknek a kiadóhivatali tisztviselők«, – »Felejthetetlen főnökének a nyomdaszemélyzet«, – »Felejthetetlen főnökének a szedőszemélyzet«, – »Felejthetetlen főnökének az expedició személyzete« – »A kihordónők szeretett főnöküknek«, – »A feledhetetlen főnöknek a könyv-kereskedés személyzete«,– »Bodon Károly, szeretett jóakarómnak«,– »Mezei Antal őszinte részvét jeléül«, – »Goldberger A. V. Wodianer Józsefnek, tisztelete jeléül.« Ezenkivül koszorú váltságképen Gál Imre, a pitteni papirgyár budapesti képviselője 15 forintot küldött szerkesztőségünkhöz, a szünidei gyermektelep-egyesület, Fischer és Mika főv. betüöntő-czég pedig 10 forintot az önk. mentőtársulat javára.

A temetés ma délután 3 órakor ment végbe. A szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség gyűlt össze a halottas háznál. A mélyen sujtott Wodianer-, valamint a rokon családok tagjai teljes számban voltak jelen. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, élükön GRACZA GYÖRGY szerkesztővel, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHI SIMON titkár vezetése alatt, a kiadóhivatal, a nyomda, a könyvkereskedés személyzete, az irói és a tanári világ számos képviselője, köztük KÁRFFY TITUSZ közoktatásügyi min. tanácsos, dr. CHERVEN FLÓRIS egyetemi tanár, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH JAKAB árvaházi elnök, WOLFINGER Á. földbirtokos, LÉEERER ÁBRAHÁM és TRÁJTLER iskola-igazgatók, DEUTSCH J. az »Athenaeum« igazgatótanácsosa, GYURKOVICH GYULA ügyvéd, dr. RADÓ ANTAL, MURAI KÁROLY, QUITTNER ZSIGMOND és SZABÓ műépitészek stb. Ott voltak továbbá az izr. árvaház növendékei s nagyszámu résztvevő közönség.

Az egyházi szertartás énekkel kezdődött, mely után dr. KOHN magyar hitszónok szépen átgondolt, emelkedett szellemü beszédben bucsuztatta el az elhunytat, kiemelvén annak kitünő képzettségét, jellemszilárdságát és szivjóságát. A beszéd alatt a gyülekezeten mély megindultság vett erőt.

A könyörgés után négylovas diszkocsin a kerepesi-uti temetőbe vitték hosszu kocsisor kiséretében az elhunytat, hol a Wodianer-család családi sirboltjában helyezték örök nyugalomra.

Legyen áldott emlékezete!

A „BUDAPESTI HIRLAP" igy ir:

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése ma délután volt, nagy részvét mellett. A koporsóra többek közt koszorúkat küldtek a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztősége és a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete, mely testületileg jelent meg a temetésen ZILAHI SIMON titkár vezetése alatt, a zsidó árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete szintén testületileg. A koporsót a kerepesi-uti temetőben a Wodianer-család sirboltjába temették.

A „MAGYAR HIRLAP" febr. 4-iki számában:

Wodianer József temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett. A koporsót nagy számmal elboritó szebbnél-szebb koszorúkat a családon kivül a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger család stb. küldötték. A »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« testületileg megjelent szerkesztőségén kivül a szakadó eső daczára nagy számmal jelentek meg az elhunytnak barátai és tisztelői, köztük: KÁRFY TITUSZ, min. tanácsos, POLONYI GÉZA orsz. képviselő, CHERVEN FLÓRIS dr. egyet. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreálisk. igazgató, DEUTSCH SÁMUEL, izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J., az Athenaeum ig. tanácsosa, GRACZA GYÖRGY, MURAI KÁROLY és többen az irói világból. Testületileg megjelentek továbbá az izr. árvaház növendékei, a Wodianer nyomda- és könyvkereskedés személyzete. Kohn dr. hitszónok megható beszéde után az elhunytat a kerepesi-uti temetőben, a Wodianer-sirboltban örök nyugalomba helyezték.

Az „EGYETÉRTÉS" febr. 4-iki számában:

Wodianer József nyomdatulajdonost, a Wodianer F. és Fiai czég belső tagját ma délután temették el nagy részvéttel. A végtisztességen sokan jelentek meg a család ismerősei és barátai közül és sokan tettek koszorút a ravatalra. Testületileg adta meg a végtisztességet a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« czimü lapok szerkesztősége. A koporsó fölött dr. Kohn Sámuel mondott beszédet.

A „KIS UJSÁG" febr. 4-iki számában igy ir:

Ma volt a temetése Wodianer József, a »Kis Ujság« és »Budapest« lapokat kiadó »Wodianer F. és Fiai« czég beltagjának. Ma volt utolsó utja e földön egy kiváló üzletembernek, a ki e mellett az emberi tulajdonságok legnemesebbjeivel birt. Szorgalmas, okosan számitó üzletember, mint ember magas műveltségü, nemesen érző, minden szép és jóért lelkesülő és tetőtől talpig jellemes férfi, a ki szive összes szeretetével csüngött családján, s családja őt bálványozta, mint a legjobb fiut és a legjobb testvért.

Már gyermekkorától beleszokott és beleszeretett az üzletbe. Egész rajongással adta magát a vállalat lapkiadó és nyomdai vezetésére, s hogy ezek érdekében mindent elkövethessen, tanulmányutakat tett. Középiskolai tanulmányai befejezésével Lipcsébe, a nyomdászvilág e központjába ment, hogy a könyvnyomatás magasabb ismereteit elsajátitsa. Majd Német-

országban, Francziaországban és Olaszországban tett hosszabb tanulmányutat. Ismeretekkel és tapasztalatokkal meggazdagodva tért vissza a fővárosba, hogy atyjának nagyterjedelmü üzletében segédkezzék. Csakhamar a czég *beltagja* lett, s mint ilyen a lapkiadó hivatalnak vezetését vette át.

S azóta dolgozott szorgalmasan. Nemcsak a hivatalos órákat tartotta be maga is hivatalnokaival a kiadóban, de időn kivül is ott ült, tervezett, javitott s minden gondolata az üzlet fejlődése volt. A személyzet tisztelte, szerette és odaadással szolgálta, mert ritka főnök volt, a ki szelid szigorral, több szeretettel vezette a nagy munkát. Érintkezésben mindenkivel nyájas, szives és előzékeny volt s mindenki becsülését birta, a kivel csak érintkezett.

Alig volt huszonöt éves s már nagy változtatásokat tett az üzletben. A nyomdának külön épületet emeltetett s azt a legujabb kor kivánalmai szerint rendezte be. Uj vállalatokkal igyekezett a forgalmat emelni s ezek sorában volt lapunk, a »KIS UJSÁG« alapitása is, a mely már 6-ik évét futja.

Hanem a tulcsigázott munkát nem igyekezett kellő pihenőkkel egyensulyozni. Magasan szárnyaló lelke folyton dolgot keresett s a gyönge test nem birta el a sokat. Egy év előtt már gyengélkedett, s azóta egészsége romlott. A nyár kezdetén meghült s azóta föl sem kelt többé kegyetlenül osztott szenvedéseiből, a mig a halál megszabaditotta azoktól.

Legyen nyugodt örök álma s álmodja megtörténteknek azokat, a miket folyton tervezett munkás, de olyan szomoruan rövid életében!

Temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utcza 5. sz. a. gyászházból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza boritotta. *(A koszorúk felsorolása.)*

A temetésen a szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egyet, tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Athenaeum ig. tanácsosa, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskola-igazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az iró világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »KIS UJSÁG« és »BUDAPEST« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHI SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sirboltjában örök nyugalomra helyezték. Áldás emlékének!

A „PESTI NAPLÓ" febr. 4-iki számában:

Wodianer József, nyomdatulajdonos és lapkiadó fiának temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utcza 5. sz. a. gyászházból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza bontotta. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kivül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLONYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egy. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai tanár, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskola-igazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az irói világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHI SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar

hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sirboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „PESTI HIRLAP" a következőt irja:

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utcza 5. sz. a. gyászházból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza boritotta. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kivül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen a szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg: KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, POLÓNYI GÉZA orsz. képviselő, dr. CHERVEN FLÓRIS egyetemi tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izraelita hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Athenaeum ig. tanácsosa, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskolaigazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az irói világ sok tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és a »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadó-hivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHI titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn magyar hitszónok megható beszédet mondott, mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, hol a Wodianer-család sirboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „NEMZET" ekként emlékezik meg a temetésről:

A fiatalon elhunyt Wodianer József nyomdatulajdonos és lapkiadó temetése nagy részvét mellett ma délután ment végbe a Nagy-János-utcza 5. sz. a. házból. A koporsót a szebbnél-szebb koszorúk egész halmaza boritotta. Koszorúkat küldtek a gyászoló család tagjain kivül a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztősége, a kiadóhivatali-tisztviselők egyesülete, Gracza György, Murai Károly, a Wolfinger-család stb. A temetésen a szakadó eső daczára nagyszámu résztvevő közönség jelent meg, köztük KÁRFFY TITUSZ min. tanácsos, dr. CHERVEN FLÓRIS egyet. tanár, BÁTHORY NÁNDOR főreáliskolai igazgató, DEUTSCH SÁMUEL izr. hitközségi elnök, DEUTSCH J. az Atheneum ig. tanácsosa, TRAJTLER és LÉDERER ÁBRAHÁM iskolaigazgatók, GRACZA GYÖRGY szerkesztő, MURAI KÁROLY, dr. RADÓ ANTAL s az irói világ több tagja. Testületileg jelentek meg a »BUDAPEST« és »KIS UJSÁG« szerkesztőségének tagjai, a hirlapkiadóhivatali tisztviselők egyletének tagjai ZILAHI SIMON titkár vezetése alatt, az izr. árvaház növendékei, a Wodianer-nyomda és könyvkereskedés személyzete stb. A koporsó fölött dr. Kohn rabbi megható beszédet mondott, a mely után a kerepesi-uti temetőbe vitték az elhunytat, ahol a Wodianer-család sirboltjában örök nyugalomra helyezték.

A „PESTER LLOYD" febr. 4-iki számában:

Das Begräbniss des in der Blüthe der Jahre seiner Familie und seinem Berufe entriffenen Herrn Josef Wodianer, Mitchef der Firma Ph. Wodianer u. Söhne, hat heute Nachmittags stattgefunden. Trotz des strömenden Regens hatten sich viele Hunderte von Leidtragenden eingefunden, um dem wegen seiner Tüchtigkeit und seines sympathischen Wesens beliebten Manne die letzte Ehre zu erweisen. Nach der vom Prediger Dr. *Kohn* an der Bahre gehaltenen Trauerrede erfolgte die Beisetzung in der Wodianer'sche Familiengruft auf dem Kerepeser Friedhofe.

A Bécsben megjelenő „DIE NEUZEIT” czimü hetilap febr. 12-iki számában a következőkép emlékezett meg az elhunytról:

Mit herzlichem Bedauern bringen wir die Trauerkunde von dem frühen Hinscheiden des in der Blüthe der Jahre seiner Familie und seinem Berufe entriffenen Herrn *Josef Wodianer*, welcher im schönsten Mannesalter von 30 Jahren nach langer Krankheit das Zeitliche gesegnet hat. Die Verblichene war der Sohn des hiesigen allgemein geachteten Haus- und Buchdruckereibesitzers *Philipp Wodianer* und Theilhaber der Hofbuchhandlung-Firma *Philipp Wodianer und Söhne*. Letzten Mittwoch wurde der Seeligentschlafene zu Grabe getragen. Trotz des strömenden Regens fand die Leichenfeier unter Betheiligung eines überaus grossen, den besten Ständen angehörigen Trauerpublicums statt. Die Trauerceremonie besorgte Oberkantor *Lazarus* unter Assistenz des vollzähligen Tempelchores. Nach Beendigung derselben bestieg Dr. *Kohn* die schwarzdraperierte Kanzel und hielt eine ergreifende Trauerrede, in der er die Tüchtigkeit und das sympathische Wesen des Verewigten rühmte und den tiefgebeugten Familiengliedern Trost spendete. Möge die engelgute Mutter Trost finden in der Aufopferung, mit der sie dem Verstorbenen während seiner Krankheit unermüdlich zur Seite stand. Nach der Rede des Dr. *Kohn*, die einen tiefen Eindruck machte, wurde der Metallsarg, in welchem die Leiche des beliebten Mannes ruhte, auf den vierspännigen Galaleichenwagen gehoben und nach dem isr. Gottesacker überführt, allwo die Beisetzung in der *Wodianer*'schen Familiengruft erfolgte.

A „NEUES POLITISCHES VOLKSBLATT” febr. 4-iki számában.

Der in jungen Jahren verstorbene Josef *Wodianer* wurde heute Nachmittags 3 Uhr zu Grabe getragen. Der Sarg war mit zahlreichen Kränzen bedeckt und waren zu der Trauerzeremonie sehr viele Trauergäste erschienen. Prediger Dr. *Kohn* hielt einen ergreifenden Nachruf in ungarischer Sprache, worauf der Sarg auf den Leichenwagen gehoben und nach dem Gottesacker an der Kerepeserstrasse überführt wurde.

A részvétiratok

A gyászeset alkalmával a családhoz következő részvétiratok érkeztek:

Nagyságos ur! Azon sulyos csapás alkalmából, mely nagyságodat szeretett és derék fiának Józsefnek, élte virágában történt elhunytával sujtotta, a magyar izr. kézmü- és földmivelési egylet – indittatva a tisztelet és hála érzelmei által, melyekkel nagyságod mint ezen egylet barátja és nagylelkü pártfogója iránt viseltetik, szomoru kötelességét teljesiti, midőn nagyságodnak mélyen érzett és őszinte részvétét fejezi ki. Adjon a mindenható enyhülést, gyógyitó irt mélyen sebzett atyai szivének s óvja meg nagyságodat és mélyen tisztelt családja tagjait hasonló szivfájdalomtól. Fogadja nagyságod kiváló tiszteletünk s mély részvétünk ismételt nyilvánitását.

Budapest, 1892. február 2-án.

A Magyar izr. kézmü- és földmivelési egylet.

Dr. Neuman, elnök
Reményi D., titkár.

Mélyen érzett részvétüket fejezik ki a pótolhatatlan veszteség felett

Budapest, 1892. február 2-án.

Wolfinger Adolf és családja.

Tisztelt barátom! Fogadja szegény testvérének elhalálozása alkalmából legmelegebb, legőszintébb részvétem kifejezését és legyen szives ezt kedves szüleivel is tudatni. Vigasztalásról ily lesujtó csapásnál nem lehet szó, – de talán jól esik mindnyájunknak tapasztalhatni, hogy a boldogultnak hosszas szenvedése és korai elköltözése a legszélesebb körökben meghatja az embereket.

Budapest, 1892. február 2-án.

Igaz barátsággal őszinte hive

Heinrich Gusztáv,
egyetemi tanár.

Legmélyebb részvétemet fejezem ki a családját ért nagy csapás felett.

Budapest, 1892.

Dr. Schwimmer Ernő,
egyetemi tanár.

Fogadja tisztelt atyjával egyetemben legmélyebb részvétem kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Radó Antal.

Fogadja magam és családom legmélyebb részvétünket a pótolhatlan veszteségért.

Budapest, 1892. február 2-án.

Gajdusek József és családja.

Igen tisztelt Wodianer ur! Mély megdöbbenéssel vettem hirt azon megrenditő csapásról, mely Wodianer urat és igen tisztelt családját felejthetlen, jó fiának elhalálozása által érte. – Fogadja ez alkalomból őszinte, meleg részvétemet és találjon némi vigaszt abban, hogy sokan osztják fájdalmát.

Budapest, 1892. február 2-án.

Rosenzweig József
mérnök.

A kérlelhetlen halál, sajnos, elragadta öntől drága fiát, és engem kedves barátomtól fosztott meg. Mélyen meg vagyok rendülve és kérem, fogadják ön és szerettei a legbensőbb szivből eredő részvétemet. Bár találnának mindannyian mielőbb vigaszt, bár e nehéz csapás éjszakája után mielőbb ismét a nyugalom és megelégedés napja ragyogna felettük.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dirnfeld A.

Fogadják legmélyebb részvétem kifejezését szeretett gyermekük, volt kedves tanitványom elhunyta alkalmából.

Eger, 1892. február 2-án.

Dr. Brünauer Ambro,
megyei főorvos.

Fogadja egész tisztelt családjával őszinte részvétemet kedves fiának, Józsefnek, korai gyászos kimulta miatt.

Budapest, 1892. február 2-án.

Télfy Iván,
egyetemi tanár.

Igen tisztelt Wodianer ur! Fájdalmas részvéttel értesültem forrón szeretett fiának megrázó haláláról, kinek mindig nagy tisztelője voltam. Az ég nyujtsa vigaszát önnek és becses családjának a pótolhatlan veszteségért. Ezt teljes szivből kivánja a legmélyebb tisztelettel alázatos szolgája

Budapest, 1892. február 2-án.

Jentsch.

Ama sulyos csapás, mely önt sujtotta felejthetetlen fia halála folytán, engemet is a legfájdalmasabban érintett, én is érzem ama veszteséget, mert a boldogultnak hozzájárulása nélkül üzletem soha sem virágzott volna annyira, mint jelenleg. Fogadja a magam és családom mélyen érzett őszinte részvétét.

Budapest, 1892. február 2-án.

Weinwurm Antal.

A mélyen megrenditő csapás fölött igaz részvétemet fejezem ki.

Budapest, 1892. február 2-án.

Trájtler Károly,
főv. községi nép- és
ipar-iskolai igazgató.

Igaz részvétét fejezi ki a lesujtó csapás fölött

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Árkövy József.

Mélyen tisztelt uram! Nagy vesztesége a mienk is: iróké és hirlapiróké. Nyujtson vigaszt fájdalmára a mi mély részvétünk, s találjon enyhülést többi gyermekei szeretetében s a mi őszinte tiszteletünkben. Fogadja kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Porzsolt Kálmán,
a „Nemzet" főmunkatársa.

Legmélyebb részvétét küldi

Budapest, 1892. február 2-án.

Boehm Ágoston és családja.

Fogadja őszinte részvétemet kedves és jó fiának pótolhatatlan elvesztése felett, kit, mint legjobb barátomat mindenkor nagyra becsültem és emléke mindig szent lesz előttem.

Budapest, 1892. február 2-án.

Semler Ede Illés.

Fogadja a szörnyű veszteség felett őszintén átérzett mély részvétemet. Szegény Józsi ur! Mennyi nemes iparkodás és humanismus száll vele a sirba! Tisztelő szolgája

Budapest, 1892. február 2-án.

Cziklay Lajos,
hirlapiró, a „Magyar Állam"
belmunkatársa.

Mélyen tisztelt uram! Megilletődéssel értesültem kedves fivére elhunytáról. Ily sulyos csapással szemben alig találok vigasztaló szavakat. Az isteni gondviselésbe vetett hit, mint egyedüli gyógyitó balzsam enyhitse tisztelt családjuk nagy fájdalmát, őszinte és mély részvétem kifejezése mellett vagyok stb.

Budapest, 1892. február 2-án

Dr. Göőz J.,
igazgató.

Kedves Wodianer ur! Nagy szomorusággal értesültem ama sulyos csapásról, mely önt tegnap szeretett fivérének halála által érte. Fogadja igazán szivből fakadó részvétem kifejezését. Tudom – fájdalom – mit tesz szeretetteit veszteni. Itt csak az idő jótékony, befolyásától remélhetni némi enyhülést. Magát a szegény fiatal elhunytat, kit személyesen nem ismertem, a halál, mint hallottam, csak hosszu s nagy kinoktól mentette meg, ő reá tehát megváltás volt. Kérem kedves szüleivel is közölni őszinte részvétemet, melylyel vagyok régi tisztelője

Budapest, 1892. február 2-án

Palóczy Lipót,
kir. főreáliskolai tanár,
a m. kir. zeneakadémia tanára.

Igen tisztelt Nagysád! Fogadja az én és férjem mély részvétét a pótolhatlan veszteség felett.

Budapest, 1892. február 2-án.

Kiváló tisztelettel

Reichel Gézáné.

Empfanget unser innigstes Beileid. Gott tröste Euch.

Wien, am 2. Feber 1892.

Familie Waitzner.

Nagyságos uram!

A mélyen tisztelt családjában előfordult gyászeset – Wodianer József ur halála – alkalmából bátor vagyok legmélyebb részvétemet kifejezni, egyuttal a Nagyságos asszonynak kézcsókomat és az egész családnak legmélyebb tiszteletemet küldöm azon kérelemmel, hogy engem további jóakaratukban részesiteni méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. febr. 2.

Papp László.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Ágyban fekvő betegen, mély fájdalommal telt szivvel fogok tollat, hogy a pótolhatlan veszteség felett őszinte részvétemnek adjak kifejezést.

Jó volt a megboldogult mindenkihez: jó kellett az Égnek is. Hajoljunk meg a jó Istennek szent akaratában.

Önöknek pedig enyhitse fájdalmukat azon tudat, hogy őszintén fájlalja mindenki a nagy veszteséget. Találják meg vigaszukat többi jó gyermekeikben, kiknek szeretetük vigaszuk leendjen.

Áldás a megboldogult emlékének! Áldás poraira!

Budapest, 1892. febr. 2.

Önökkel érző

Weinberg Gyula és neje.

Magam is betegen és a szobához szegezve, személyesen nem fejezhetem ki legőszintébb, legbensőbb részvétemet és igy levélileg teszem ezt, azon biztositással, hogy sulyos veszteségét mi is érezzük és osztozunk mély fájdalmában.

Az Ég vigasztalja és óvja további csapásoktól.

Budapesten, 1892. febr. 2.

Meleg üdvözlettel

Deutsch Hermina.

Fogadja szivből jövő őszinte részvétünket szeretett fia elhunyta alkalmából. Legyen neki könnyű a föld! Az Isten vigasztalja meg önöket!

Bicske, 1892. febr. 2.

Meleg üdvözlettel

Wolfinger Lipót és neje.

Mélyen tisztelt uram!

Fogadja Kegyed s kedves családja őszinte részvétem kifejezését kedves fia: Wodianer József ur elhunyta alkalmából. A veszteség nagy: de az Isten akarata szent. Vigasztalja Önt és kedves családját azon tudat, hogy gyászukat nagyszámu barátok és ismerősök osztják s a gyászos fájdalom tövisét mindnyájan érzik.

Mély tisztelettel

Brankovics György,
a „Magyar Nők Lapja”
fel. szerkesztője.

Fájdalmas részvétét fejezi ki azon sulyos, pótolhatatlan veszteség fölött, mely önt kitünő fia elhunyta által érte

Budapest, 1892. február 2.

Dr. Reich Miklós.

Mélyen tisztelt uram!

Benső megilletődéssel olvastam ép most a lapból szeretett fiának, Józsefnek elhalálozásáról közzétett tudósitást. A kiváló szülei szeretet, a szeretetteljes és szives gondozás nem mentheté meg hát az ifju életet s a hosszu hónapokra terjedő betegség vége a szomoru halál lett. Igaz részvéttel osztozom uraságodnak s szeretteinek mély fájdalmában és kérek erőt Istentől, hogy e mély szivbánatot elviselhessék és találhassanak igaz örömet többi szeretett gyermekeikben. Isten az ő hatalma szerint cselekszik az egekben és a földön lakozók között. Kérem részvétemet szeretteivel is közölni.

Teljes tisztelettel

Makó, 1892. február 2-án.

Szőllősy Antal,
ev. reform. lelkész.

Mély részvéttel és őszinte sajnálkozással vettem a hirt, mely arról a szomoru eseményről tudósit, arról a sorscsapásról, mely tisztelt családját érte, midőn egyik derék tagját vesztette, midőn még életének delelő szakát sem érte. Midőn kérem, hogy igen tisztelt atyjának fejezné ki mély részvétem nyilvánitását, fogadja kérem kiváló tiszteletem kifejezését, melylyel vagyok kész szolgája

Budapest, 1892. február 2.

Heller Ágost.

A sulyos családi csapás alkalmából fogadja őszinte részvétem kifejezését.

Karánsebes, 1892. február 2.

Teljes tisztelettel

Bánfi János,
igazgató.

Ns. Wodianer F. urnak Budapest.

Nem mulasztom el, hogy őszinte részvétemet én is ne nyilvánitsam, mint egyik mély tisztelője ugy az elhunytnak, mint az egész családnak. – Elszomorodott szivvel vettem tudomásul a nagy családi csapást. Máig sem feledtem el, a midőn 1890-ben, körutja alkalmával mélyen tisztelt Wodianer József ur engem is, mint egyik lapelárusitóját, megtisztelt becses látogatásával, és igy kétszerte jobban fájlalom elhunytát. Az ég Istene áldja meg porait!

Czegléd, febr. 2.

Dezső Ferencz.

Nagyságos Wodianer F. ur és t. családjának. A legnagyobb fájdalommal olvastam József, derék fia, illetőleg testvére, sógorának korai elhunytáról szóló szomoru hirt. Mindenki, a ki a boldogult kitünő tulajdonságait ismerte, érzi a csapás keménységét, a szenvedett veszteség nagyságát. Azon kérelemmel, hogy mély részvétem nyilvánitását elfogadni méltóztassék, maradok kitünő tisztelettel résztvevő

Budapest, 1892. február 2-án.

Lederer Á.

Fogadják legőszintébb részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Goldzieher Ignácz.

Mélyen tisztelt Uraim!

Megrendülve értesülvén az általam szeretve tisztelt Wodianer József ur gyászos elhunyta felől, nem mulaszthatom el ez alkalommal őszinte részvétemet kifejezni. Adjon a Mindenható erőt önöknek e pótolhatlan veszteség elviselésére.

Maradván mély tisztelettel

Budapest, 1892. február 2-án.

Holczer Gyula.

Fogadja a sulyos veszteség alkalmából, mely önt érte, legbensőbb részvétemet.

Budapest, 1892. február 2-án.

Posner Károly Lajos.

Fogadja legbensőbb részvétem kifejezését s maradok kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. febr. 2.

Biermann Henrik J.

Tisztelt uram!

Fogadja legbensőbb részvétemet az ön drága fivére elvesztése fölött. Óvja meg Isten további sorscsapásoktól.

Budapest, február 2.

Palóczy Olga.

Fogadják őszinte részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Rexa Pál és neje.

Fogadják legőszintébb részvétünket a sulyos csapás iránt. Adjon a mindenható elég lelki erőt, hogy e kimondhatatlan fájdalmat könnyen elviselhessék.

Tata, február 2-án.

Szarvas Mór és neje.

Fogadják mindnyájan őszinte részvétem kifejezését.

Budapest, 1892. február 2-án.

Dr. Ferenczy József.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Fogadja őszinte részvétem legmélyebb kifejezését.

Buda, 1892. febr. 2.

Keresztesy Gyula.

Tanuja lévén a hosszas szomoru küzdelemnek, fogadja legőszintébb részvétem nyilvánitását.

Budapest, 1892. február 2-án.

Tisztelettel

Oelhofer H. Gy.

Legőszintébb részvéte kifejezésével

Dr. Gerő Lajos.

Mit grösstem Bedauern habe ich vernommen das Hinscheiden deines geliebten Sohnes. Empfange mein innigstes Beileid.

Budapest, am 2. Feber 1892.

Mit Gruss

Rosa Kirschbaum.

A nagy veszteség alkalmával, mely az országszerte hires czéget érte, fogadják ezennel legmélyebb részvétnyilvánitásomat.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1892. február 2-án.

Guttmann Mór.

Von mir wie auch von meiner Frau unser innigstes Beileid.

Budapest, am 2. Feber 1892.

Rothfeld Jakab.

Mélyen sujtott fájdalmukra őszintén érzett részvétünknek adunk kifejezést.

Kiváló tisztelettel

Budapest. 1892. február 2-án.

Kohn Mór fiai.

Fogadja őszinte részvétem kifejezését testvére halála alkalmából.

Beszterczebánya, 1892. február 2-án.

Tisztelő hive

Sebesztha Károly,
kir. tanfelügyelő.

Kedves bátyám!

A megdöbbenés és fájdalom annyira erőt vett rajtam, hogy személyesen nem vagyok képes tiszteletemet tenni s benneteket megvigasztalni. Megérdemli a részvétet, mert jó szive volt a boldogultnak irányomban is, bár én kevés vigaszt adhatok, mert én már többször részesültem ily nagy szerencsétlenségben, s igy annál is inkább tudom oly mélyen átérezni a titeket ért fájdalmat; de csak kérlek kedves bátyám, ne engedjétek magatokat e csapás által lesujtatni s találjatok vigaszt a többi kedves gyermekeitekben, kiket a mindenható ég tartson meg számotokra, ezt kéri mindennapi imájában

Budapest, 1892. febr. 2.

hü hugod

özv. Fekete Bernátné

Igen tisztelt Wodianer ur!

Csak most olvasom a lapban, hogy keserü gyász érte kedves családját. Szegény Józsi – kinek képe sokszor előttem lebeg – bizony hosszabb életre volt érdemes. Vigasztalja meg az önök méltán mélyen megszomorodott sziveit a kegyelem istene. Mi szegény földi emberek csak részvétet nyujthatunk, irt nem. De van ir a részvétben is. Hogy az enyémben, mely keblemből fakad, szintén az legyen, elevenen óhajtom.

Magamat további szives jóindulatába ajánlva maradtam igaz tisztelettel

Nagyszeben, 1892. febr. 3.

Elischer József,
tank. főigazgató.

A sulyos csapás alkalmával, mely hirneves családját érte, fogadják ezennel legbensőbb részvétnyilatkozatomat.

Nagyvárad, február 3.

Kiváló tisztelettel

ifj. Berger Sámuel.

Megrázó benyomása alatt azon sorscsapásnak, mely Önt szeretett fiának elvesztése által érte, kérem fogadja mélyen érzett részvétemet. Én benne feledhetetlen barátomat gyászolom, kinek tiszteletreméltó, kedves emléke örökké fog élni bennem.

Budapest, 1892. febr. 3.

Kész szolgája

Dirnfeld Lipót.

Legőszintébb részvétem kijelentésével.

Budapest, febr. 3.

Dr. Ágai Adolf.

Igen tisztelt Wodianer ur! Kedves fia elhalálozása alkalmából őszinte részvétemet nyilvánitom. Kérem kegyeskedjék a nagyságos asszony és Jolánka ő nagyságának átadni hódolatteljes kézcsókomat s fogadja kiváló nagyrabecsülésem nyilvánitását. Teljes tisztelettel

Miskolcz, 1892. február 3-án.

Igaz hive

Szöllősy Etele.

Fogadja mélyen érzett részvétemet az önöket ért gyászeset alkalmából.

Ungvártt, 1892. febr. 3.

Kiváló tisztelettel

Lévai Mór,
könyvkereskedő.

Fogadják őszinte részvétünk nyilvánitását; a családi gyászban az összes könyvkereskedési kar osztozkodik; adja a mindenható, hogy az a fájdalmat elviselhetővé tegye.

Szegszárd, febr. 3.

Krammer Vilmos és családja.

Igen tisztelt uram! Az ön nagy szomorusága iránt, igaz és mély részvéttel van

Budapest, febr. 3.

hálás hive

Brody Sándor.

Fogadják legőszintébb részvétünket a sulyos és fájdalmas csapás alkalmából

Budapest, febr. 3.

Kiváló tisztelettel

Dr. Rácz Pál és neje.

A kedves gyermekét veszitett anya szivének fájdalmát csak az idő enyhitheti. E gyásznapon nem kivánom nagysádat vigasztalni, csak kérem, fogadja magam és férjem nevében legőszintébb, valódi mély részvétünk kifejezését.

Budapest, 1892. február 3.

Régi szomszédja

Ilkeyné.

Kérem részemről őszinte részvétnyilatkozatomat a gyászoló családnak nyilvánitani, a nagy veszteség felett, mint ki a boldogultat jól ösmertem és igazán nagyon sajnálom a derék jó fiatal urat. Vigasztalja meg a jó Isten a sujtott családot!

Tokaj, 1892. február 3.

Mikola Kálmán.

Fogadja kérem a legőszintébb részvétem kifejezését az önt ért pótolhatlan veszteség fölött, melyet, mint kinek a boldogult talpig derék és szeretetreméltó fiát személyesen ismerni szerencséje volt, teljes mérvben tud tolmácsolni

Kecskeméten, 1892. február 3.

őszinte tisztelője

Metzger Béla.

Wir sprechen Ihnen und Ihren werthen Angehörigen unser tiefstgefühltes Beileid aus, anlässlich des schweren, grossen Verlustes, den Sie erlitten, und empfehlen sich Ihnen Achtungsvoll

Wien, 3. Februar 1892.

Franz Rucker und Frau.

Fogadják az önöket ért veszteség felett legőszintébb részvétem kifejezését. Engedje a Mindenható, hogy a kedves fia, illetve fivére halála által okozott fájó sebet az idő – ez minden fájó sebre gyógyitó ir – mielőbb behegeszsze. Áldás és béke az elhunyt emlékére!

Nyiregyháza, február 3.

Önökkel érző, tisztelő kartársuk

Tarczali Dezső.

Legbensőbb részvétét fejezi ki azon sulyos veszteség felett, mely önt érte

Budapest, 1892. febr. 3.

Politzer Hermann.

Nagyrabecsült uram! Fogadja tőlem őszinte, igaz részvétemet ama nagy fájdalomhoz, mely nemes, hü atyai szivét érte. Ha igaz – pedig igaz – hogy osztott fájdalom fél fájdalom, ugy legyen meggyőződve, hogy ezen fájdalom nagyságát és jogosságát méltányolva, azt őszintén osztom. Kérem részvétemet igen tisztelt családjával is közölni. Üdvözlöm a legmélyebb tisztelettel és vagyok

Bpest, február 3.

kész szolgája

Dr. Back Izrael
képes. rabbi, hittanár.

Kedves nagybátyám és kedves jó nagynéném!

A sulyos sorscsapás, mely önöket érte, engem is megdöbbentett, megrázott annál nagyobb mértékben, miután a megboldogultat alkalmunk volt közelebbről megismerni és benne egy szeretetreméltó, szivjósággal teljes fiatal embert találtunk. Komolyságát, kitünő jellemét ismerjük azon jó hirből, melynek örvendett, s igy teljesen értjük, mily fájdalmas csapás önökre ily fiut elveszitени.

Én – ki önökkel érzek – nem találok vigasztaló szavakat, de nem is keresek, mert sajnos nekem is volt alkalmam tapasztalni, hogy nagy fájdalomnál az igazi vigasz nem kivülről, hanem belülről jöhet csak és ezt csak önmagának adhatja az ember. Ez mindenesetre időt igényel és nyugodtabb érzelmeket.

Hogy ez önöknél mielőbb bekövetkezzék, mindnyájan tiszta szivből kivánjuk.

Legőszintébb részvétünk kifejezésével üdvözli önöket és kedves gyermekeiket

Pozsony, 1892. február 3-án.

Önökkel gyászoló unokaöcscse

Imre.

Igen tisztelt Wodianer Hugó urnak! Kedves bátyjának szeretett és nagyrabecsült tanitványomnak elhunyta fájdalmasan hatott reám. Fogadja igaz, mély részvétemet s vigasztalja a tudat, hogy hosszu szenvedésében a halál csak jót tett vele.

Budapest, 1892. február 3.

Fodor Károly.

Mély megilletődéssel vettem a tisztelt fiának, néhai Wodianer József urnak halálát jelentő gyászjelentést s nem mulaszthatom el ez alkalomból önnek s tisztelt családjának igaz részvétemet tolmácsolni.

Budapest, február 3.

Édeskuty L.

Euer Hochwohlgeboren!

Die Mittheilung von dem Ableben Ihres Herrn Sohnes hat mich auf das Höchste bestürzt. Nehmen Sie die Gefühle meines herzlichsten, aufrichtigsten Beileides entgegen. Ich und Ihr Herr Sohn, wir haben uns, wie Ihnen vielleicht nicht bekannt sein dürfte, in engerer Weise angeschlossen; die Simpathien, die wir gegenseitig uns entgegenbrachten, waren diejenigen einer aufrichtigen Freundschaft. Ich verliere in ihm einen Freund, dem ich herzlich zugeneigt war und wenn es einen Trost geben kann in dem Schmerze um den Verlust eines Sohnes, so ist es der, dass auch ich als Freund an dem schmerzlichen Verluste herzlichst Antheil nehme.

Nochmals mein herzlichstes innigstes Beileid.

Wien, 3 Feber 1892.

Ihr ganz ergebenster

L. Coulon.

Mélyen tisztelt uram! A családjában előfordult gyászeset alkalmából engedje legőszintébb részvétemnek kifejezést adni.

Nyiregyháza, 1892. febr. 3.

Ferenczy Mihály.

Kedves nagybátyám és kedves néném!

A lapok utján értesültem, hogy drága fiuk Józsi, meghalt. E hir oly borzasztó hatást tett reám, hogy fájdalmamban zokogtam. Oly páratlan derék fiu, oly kiváló észtehetséggel, ritka szakértelemmel felruházott egyén, nemesszivü rokon elhunyta nagy veszteség a szülőkre, határozott veszteség az emberi társadalomra, de nagy veszteség reám is, ki az életben eleget élveztem kedves társaságát, eleget tapasztaltam nemes jószivűségét.

Őszintén mondom, hogy siratom őt s gyászolom, nemes emléke élni fog örökké lelkemben. Legyen neki könnyű a föld. Hogy vigasztaljam önöket, kik reményüket, büszkeségüket vesztették el az elhunyt drága gyermekben? Fogadja k. nagybátyám és k. nagynéném nőm és édes anyám nevében is igazán érzett részvétemet azon óhajommal, hogy adjon vigaszt önöknek a Mindenható, nyujtson elég erőt és kitartást a mély seb elviseléséhez, találják gyönyörüket többi kedves gyermekeikben s nyugodjanak meg a végzet határozatában. Isten adta, Isten elvette, legyen meg szent akarata, áldott az Ur neve!

Igen lekötelez kedves nagybátyám, ha egy gyászjelentést czimemre Temesvárra elküldeni kegyeskednék, hogy emlékbe eltehessem.

Maradok kiváló tisztelettel megszomorodott öcscse

Temesvár, 1892. február 3-án.

Dr. Wodianer Sándor.

Fogadják az önöket ért sulyos veszteség alkalmából legőszintébb részvétem kifejezését. Enyhitse az idő nagy fájdalmukat, melyet az oly minden tekintetben kiváló családtagnak elvesztése okozott.

Csurgó, 1892. febr. 3.

Mély és igaz részvéttel

Endrei Ákos,
főgymn. tanár.

Fogadja őszinte részvétemnek kifejezését azon fájdalmas veszteség alkalmából, amely Kegyedet testvérének elhunytával érte.

Budapest, 1892. febr. 3.

Kiváló tisztelettel
őszinte hive

Pozder Károly.

Tisztelt kartárs ur!

A magyar könyvkereskedők egylete elnöksége megilletődéssel értesült ama sulyos családi csapásról, mely t. kartárs urat fiának, Wodianer József urnak elvesztésével érte.

Engedje meg t. kartárs ur, hogy jelen sorainkkal a magyar könyvkereskedők egylete nevében adjunk kifejezést részvétünknek, melyet ezennel tolmácsolni szomoru kötelességünkké vált.

Budapest, 1892. február 4-én.

Tisztelettel

a „Magyar könyvkereskedők egylete" elnöksége:

Benkő Gyula
titkár.

Hoffmann Alfréd
elnök.

Geehrter Herr Wodianer!

Mit grosser Betrübnis empfieng ich das Parte, laut welchen bekannt gegeben wird, welch schwerer Unglücksfall Sie betroffen. Ich habe wohl vor längerer Zeit gehört, dass Ihr, mir best bekannter Sohn sehr krank ist, dass aber eine Katastrophe eintritt, hat mich schmerzlich betroffen. Ich beklage Sie und versichere Sie meines innigsten Beileids.

Ich empfehle mich Ihnen und Ihrer geehrten Familie bestens und zeichne hochachtungsvoll

Wien, 4. Feber, 1892.

Heinr. Schalek.

Euer Wohlgeboren!

Nehmen Sie meine aufrichtige Theilnahme entgegen, an dem grossen und unersetzlichen Verlust, welchen Sie und Ihre hochverehrte Familie durch das Hinscheiden Ihres Sohnes erlitten haben.

Neusatz, 4. Feber, 1892.

Ihr Sie hochachtender

August Herger.

Fogadja legőszintébb részvétünket kedves fia elvesztése felett.

Győr, 1892. február 4-én.

Teljes tisztelettel

Angster Nándorné és fia Elek.

Magam is mélyen megrendülve azon sulyos sorscsapástól, mely önt és becses családját érte, magam és férjem nevében mélyen érzett részvétemet fejezem ki. Találjon kedves gyermekeiben vigaszt azon csapásért, melylyel szép családi élete sujtatott.

Székesfehérvár, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

Singer Henrietta.

A legőszintébb részvéttel osztozom mély gyászukban. Kérem az Istent, vigasztalja meg a megszomorodott családot s a megboldogultnak legyen könnyű a hant.

Debreczen, 1892. február 4-én.

Tóth Sándor.

Fogadják benső részvétemet azon nagy csapás és pótolhatlan veszteség fölött, mely nagyrabecsült és általánosan tisztelt családjukat és czégjöket szeretett fiuk, testvérük és czégtársuk halála által érte.

Találjanak vigaszt az általános részvétben, mely országszerte nagy veszteségük fölött nyilatkozik, valamint vallásunk azon szent Igéjében, hogy az elhaltak nem örökre maradnak el tőlünk, hanem jobb létre szenderülnek el. A boldogulnak pedig legyen könnyű a föld és áldás legyen porai felett

Az igazságosak emléke örökké fenmarad és áldásthozó.

Mély tiszteletem nyilvánitása mellett maradtam

Nagy-Kanizsán, 1892. február 4-én

Boronkay Károly,
igazgató.

A gyászlapból, ugyszinte a hirlapokból vettem azon szomoru és mélyen lesujtó hirt, hogy hőn szeretett fiok élte legszebb és legragyogóbb virágzásában váratlanul Istenben jobb létre szenderült.

Jól tudom átérezni azt, hogy mi az, egy drága és hőn szeretett gyermek elvesztése, mely veszteség pótolhatatlan ez életben, ugyszintén a fájdalom, melyet jó szülői és rokonai éreznek, szinte ép oly vigasztalhatatlan.

Évek hosszu sora általi összeköttetéseimnél fogva nem mulaszthatom el, hogy teljes részvétemet a szomoru hir vétele után Tek. urral és hőn szeretett családjával ne tudassam; részvétem kétszeres, mivel az Istenben boldogult alig virult, máris elhunyt. Legyen az Istenben boldogultnak könnyű a föld, mely őt oly gyöngéden takarja és az örök világosság fényeskedjen drága hamvai felett.

Tek. urnak és mélyen szomorodott szeretett családjának legyen enyhitésül azon tudat, hogy ezen végzet Istennek talán ugy tetszett, de ezen vigasz – tudom – nem elegendő arra, hogy a nem várt fájdalomtól okozott seb behegedjen, de a végzet ellen hiába minden.

Még egyszer méltóztassanak fogadni őszinte és szivem mélyéből eredő részvétemet a drága elhunyt felett.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett maradtam

Balassa-Gyarmat, 1892. február 4-én.

Szommer Károly és neje.

Őszinte sajnálatunknak adunk kifejezést b. czégjök szomoru vesztesége felett.

Selmeczbánya, 1892. február 4-én.

Teljes tisztelettel

Özv. Berger M. és fia.

Mélyen tisztelt urunk!

A legőszintébb fájdalommal értesültünk mi is szerető jó fiának korai elhunytáról. A szülők öröme, testvéreinek büszkesége, az irodalom és művészetnek melegszivű pártfogója s derék honfi szállt véle a sirba.

Gyönge szavunk vigaszt hogyan adna?! Csak az általános részvétre akarjuk tisztelt jó urunk figyelmét felhivni s kijelenteni: hogy a drága elköltözött örök emléket biztositott magának ismerősei s tisztelői szivében; e tudat szolgáljon irul mindnyájunknak. A mindenható, ki sebet ejtett, ő legyen a gyógyitó is. – Isten velünk!

Budapest, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

a pesti izr. hitk. fiárvaház bizottsága nevében

Csajági Béla
igazgató.

Deutsch Jakab
elnök.

Fogadja legmélyebb részvétem őszinte kifejezését az önt ért megrenditő gyászeset alkalmából.

Miskolcz, 1892. február 4-én.

Őszinte tisztelője

Özv. Ferenczi Bernátné.

Fogadja kedves fiának bekövetkezett halála alkalmával legőszintébb részvétemet.

Csik-Szereda, 1892. február 4-én.

Györgyjakab Márton
nyomdatulajdonos és könyvkereskedő.

A becses családját ért nagy csapás alkalmával fogadja legőszintébb részvétem kifejezését.

Budapest, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

Dr. Vángel J.

Verehrte Freunde! Schmerzerfüllt schreibe ich diese Zeilen! Ich sende Ihnen, lieber Herr Wodianer und Ihrer geliebten Gemahlin, herzliches Beileid. Ich fühle mit Ihnen! Ihr theurer Dahingeschiedener Sohn war mir ja bekannt. Sie verlieren viel an ihm, aber der Wille Gottes war es und müssen Sie jetzt Trost in Ihren übrigen Kindern suchen, die ja Alle so brav und gut sind und Ihnen gewiss den Verlust zu ersetzen suchen! Viele herzliche Grüsse an Arthur, Mathilde und Jolán und der übrigen Familie.

Frankfurt a. M., 5. Feber, 1892.

Ihre treu ergebene Freundin

Henriette Lust.

Valóban megilletődéssel olvastam gyászértesitését, mely szerint drága gyermeke Wodianer József ur jobblétre szenderült. Szomoru kartársi kötelességet teljesitek, midőn ugy önnek, mint kedves családjának szinte szivből jövő részvétemet kifejezem.

Vigasztalásul szolgáljon azon tudat, hogy az Istenben megboldogultat örök nyughelyére minden emberségesen érző kartársnak őszinte részvéte kiséri.

Győr, 1892. február 4-én.

Kiváló kartársi tisztelettel

Hennicke R.

Mélyen tisztelt kartárs ur!

Valahányszor családomban fiaim jövőjének kérdése szóba hozatott, mindig azt óhajtottam, bár ilyenné nevelhetném, mint az ön fiai.

Most meghalt eszményképem, melynek elvesztése mélyen megrenditett, tudom hogy szülői fájdalma határtalan; enyhitse az őszinte részvét, melyet érez

Szentes, 1892. február 4-én.

tisztelője

Stark Nándor.

Mit aufrichigem Bedauern nehmen wir die Nachricht, dass Ihr verehrter Sohn Herr Josef Wodianer, den wir infolge persönlicher Bekanntschaft hochzuschätzen Gelegenheit hatten, in schon so frühen Jahren hat aus diesem Leben scheiden müssen. Gestatten Sie uns den Ausdruck unseres innigsten Beileids.

Leipzig, 4. Feber, 1892.

Mit vorzüglichster Hochachtung

Berger & Wirth.

Fogadják Wodianer József ur czégtársuk elhunyta feletti mély részvétem nyilvánitását.

Sepsi-Szt-Györgÿn, 1892. február 4-én.

Kiváló tisztelettel

Bernstein Mór.
könyvkereskedő.

A mai napon vett gyászhir szeretett fiának elhunytáról fájdalmasan érintett engemet. Fogadja ez iránt igazi részvétem őszinte kifejezését.

És ha valakinek őszinte részvéte képes ily csapással sujtott szivfájdalmát könnyiteni, ugy az enyém volna az, mely szivem mélyéből fakad.

Vácz, 1992. február 4-én.

Kiváló tisztelettel maradok

Deutsch Mór.

Lieber Herr Wodianer!

Wenn mir nach den letzten Mittheilungen Ihres Sohnes Arthur die Nachricht von dem Tode Ihres Sohnes Josef auch nicht unerwartet kommt, so hat sie mich doch tief erschüttert, und ich brauche Ihnen wohl kaum zu sagen, dass ich an Ihrem Schmerze um den theuren Heimgegangenen herzlichen Antheil nehme.

Habe ich ihn doch während seines Hierseins als einen liebenswürdigen, in seinem Beruf tüchtigen und für alles Gute und Schöne begeisterten jungen Mann kennen und schätzen gelernt, dessen Hinscheiden um so mehr zu beklagen ist, als er jedenfalls seine Stellung im Leben ausgefüllt und Hervorragendes geleistet hätte.

Möge der Herr über Leben und Tod, dessen unerforschlichem Willen wir uns Alle beugen müssen, Sie in seinen gnädigen Schutz nehmen und Ihnen in dem Glück der Ihnen gebliebenen Kinder einen Trost für den Verlust des leider zu früh geschiedenen Sohnes gewähren.

Leipzig, 5. Feber, 1892.

Hochachtungsvoll

Richard Schultze.

A sulyos csapás, melylyel a kérlelhetlen Gondviselés önt és tisztelt családját sujtotta, midőn kedves gyermeküknek pályáját oly korán félbeszakitá, nálunk is sajgó fájdalmat keltett.

Fogadják szivből jövő őszinte részvétnyilatkozatunkat, mert fájdalmukat mi is érezzük.

Vigasztalja meg önöket az életnek és halálnak Ura! az elhunyt jó rokonnak pedig az örök élet nyugalma és boldogsága jusson osztályrészül.

H.-M.-Vásárhely, 1892. február 4-én.

Hő tisztelői

Rosenberg és családja.

Hochgeehrte Herren!

Anlässlich des schweren Verlustes, der Ihre liebwerthe Familie betroffen, kann ich nicht unhin, Ihnen mein tiefstes, herzlichstes Beileid auszusprechen! Möge Sie Alle der Allmächtige trösten und von Ihrem Schmerz, den ich aufrichtig mitempfinde, aufrichten.

Wien, 5. Februar, 1892.

Ihr hochachtungsvoll ergebener

Fr. Polacsek.

Empfanget den Ausdruck unserer innigsten Theilnahme an dem Unglücke, welches Euch durch des Ableben Eueres theueren Sohnes getroffen hat.

Wien 5, Feber, 1892.

Ignaz Fleischer u. Frau.

Mélyen tisztelt Wodianer ur!

Mélyen meghatott azon nagy szerencsétlenség hire, mely igen tisztelt Wodianer ur becses családját érte s valóban alig találok vigasztaló szavakat, hogy e pótolhatlan vesztesége felett részvétemet nyilvánitsam.

Át tudom érezni e nagy fájdalmat, midőn igen tisztelt Wodianer ur egy kedves, müvelt, mindenki által szeretett és tisztelt, szorgalmas és nemesszivű férfiut, kedves szeretett József fiát vesztette el s kétszeresen fájdalmas, hogy e nemes és jószivű, ritka tehetségű szorgalmas fiatal ember oly nagyon is korán a halálnak martaléka lett.

Istenem, miért kellett oly korán elveszteni e nemes és gyöngéden szerető fiát! de vigasztalja magát azon öntudattal, hogy mindent elkövetett kedves fia megmentésére s tekintsen most Arthur fiára s többi gyermekeire; enyhitse fájdalmát, hogy még egy nemesen érző, ritka tehetségü és szorgalmas, mindenki által tisztelt és szeretett Arthur fia van, hogy e nagy szerencsétlenség által megtört szülői szivet s fájdalmait gyöngéd szeretetével enyhitse.

Sokszor fel nem foghatjuk, miért ér bennünket annyi csapás; azért még sem szabad a nagy Isten szeretetében kétkednünk. Nyugodjunk meg tehát szent végzésében, bármily veszélyt küld is reánk s kivánom, hogy mielőbb feltalálja azon gyógyirt, mely bánatát eloszlatja s fájdalmaira enyhitő balzsamot fog teremteni.

Budapest, 1892. február 5-én.

Maradok tisztelő hive

Tettey Emil.

Herrn Ph. Wodianer u. Söhne!

Zu unserem grössten Bedauern vernahmen wir die traurige Kunde von dem Sie so schmerzlich berührenden, unersetzlichen Verluste.

Wir bitten Sie die Versicherung unserer vollsten Theilnahme an diesem herben Verluste, welcher nicht nur Sie, sondern auch die Geschäftswelt so schwer getroffen, entgegenzunehmen und empfehlen uns mit besonderer Hochachtung

Wien, 5. Feber, 1892.

Actiengesellschaft der k. k. priv. Pittener Papierfabrik

L. Coulon.

Fogadja őszinte részvétnyilatkozatomat azon fájdalmas csapásért, a melyet a sors önre és családjára mért.

Budapest, 1892. február 6-án.

Gróf Keglevich Béla.

Soeben erhalte ich durch Mittheilung meiner Töchter die traurige Nachricht, dass Ihr armer Sohn ausgerungen hat. Möge ihm die Erde leicht sein und Ihnen der Himmel den Trost verleichen, dessen Sie so dringend bedürfen.

Ich bitte meine herzlichste und innigste Theilnahme entgennehmen zu wollen.

Wien, 6. Feber, 1892.

Hochachtungsvoll

Ign. Hatsek.

Meine lieben Freunde!

Das Hinscheiden Ihres geliebten Sohnes hat mich tief betrübt; ich hatte immer noch die Hoffnung, dass die Kraft der Jugend siegen würde. Aber Gott hat es anders gewollt und wir armen Menschenkinder müssen uns seinem unerforschlichen Entschlusse fügen. Genehmigen Sie meine lieben Freunde den Ausdruck der innigsten Theilnahme an diesem so herben Verlust, es thut mir so leid, dass ich nicht zu trösten vermag, dass mir die Worte fehlen, weil ich Sie leider nur zu gut verstehe. Der Allmächtige gebe Ihnen Kraft und segne Sie und die ganze liebe Familie heute und immerdar!

Frankfurt a. M. 6. Feber, 1892.

Mit innigem Gruss Ihre

Josephine Steger.

Werthgeschätzter Herr Wodianer!

Zu meiner grossen Betrübnis habe ich die Nachricht von dem Tode Ihres Herrn Sohnes empfangen und versichere Sie und Ihre Familie, insbesondere die geehrte Frau Gemahlin meiner aufrichtigsten Theilnahme.

Den Verstorbenen, welchen ich als einen ebenso liebenswürdigen als geschäftstüchtigen Mann kennen gelernt habe, werde ich stets ein freundliches Andenken bewahren.

Augsburg, 6. Feber, 1892.

Mit vorzüglicher Hochachtung ergebenster

Heinrich Buz,
Director der Maschinenfabrik Augsburg.

Igen tisztelt uram!

Az önt és tisztelt családját ért sulyos veszteség fölött fogadja igaz részvétemet.

Budapest, 1892. február 6-án.

Tisztelő hive

Dr. Gerlóczy Zsigmond
Szt. Rókus kórh. rendelő orvos.

Mein aufrichtiges Beileid.

Budapest 6. Feber, 1892.

Aloisia von Dávid.

Sehr geehrter Herr!

Gestatten Sie mir, hierdurch im eigenen Namen, wie in dem der durch mich vertretenen Firma unser herzliches und inniges Beileid auszusprechen, zu dem schweren Schicksalschlage, der Sie durch den frühen Tod Ihres Herrn Sohnes Josef betroffen hat.

Möge Gott dem Verewigten eine sanfte Ruhe gewähren und Sie, wie alle Glieder Ihrer werthen Familie trösten.

Wien, 7. Feber, 1892.

In vorzüglicher Hochachtung Ihr ergebener

Eugen Marx

Vertreter der Buchhandlungs-
Firma A. Hartleben.

Verehrte gnädige Frau! Gestatten Sie mir, Ihnen und Ihren werthen Angehörigen meine tiefste Theilnahme an dem schweren Verlust, den Sie erlitten haben, auszudrücken. Der liebe Gott möge Ihnen den Trost verleihen, dessen Sie bedürftig sind. Mit dem Ausdruck vorzüglichster Hochachtung verbleibe ich

Budapest, 6. Feber, 1892.

Julie Irsai.

Igen tisztelt Uram!

Engedje meg, hogy fivére elhunyta alkalmával legmélyebb részvétemet kifejezhessem.

Budapest, 1892. február 8-án.

Tisztelettel

Rémer.

Jólelkü, általánosan szeretett fiának halála mélyen megrenditett és családom szivből jövő részvétét táviratilag azonnal küldte. Óhajtottam személyesen jönni, hogy feledhetetlen jóakarónk temetése alkalmával az utolsó tiszteletet megtegyem és részvétemet személyesen nyilvánitsam, azonban sajnos ez lehetetlen volt, amennyiben még a mult hóban influenzában megbetegedtem és nem volt szabad elhagynom a szobát; első kötelességemnek tartom önnek részvétemet ez uton kifejezni. Ily veszteség pótolhatatlan, ily nagy, sulyos seb nehezen gyógyul és én érezhetem valóban az ön fájdalmát, mert pár év előtt hasonló koru egyetlen fiamat vesztettem el. Az ég adjon önnek erőt e csapás elviselésére és tartson távol minden további szerencsétlenséget. Kérem részvétemet b. családjával is tudatni.

Székesfehérvár, 1892. február 8-án.

Kiváló tisztelettel

Rotter Izsák.

Igen tisztelt Uram!

Mély megilletődéssel vettem gyászjelentését, melyben oly szép reményekre jogosult kedves fiának elhunytát tudatja.

Én, kit hasonló sorscsapás sujtott s ki személyes ismeretségünk folytán tudom, hogy mily szeretetteljes kapocs fűzte az elhunythoz, nagyon meg tudom érteni nagy és igaz fájdalmát.

Nem is kisérlem meg, hogy vigaszt mutassak, mert az Isten akaratában való megnyugváson és megmaradt gyermekei szeretetén kivül csak az idő képes ilyen sulyos sebeket hegeszteni.

Legyen meggyőződve, hogy igaz részvétem iratja velem e sorokat és találjon enyhülést azon tudatban, hogy minden barátja és ismerőse bánatában résztveszen.

Budapest, 1892. február 9-én.

Szivélyes üdvözlettel maradtam kész hive

Emich Gusztáv.

Mélyen tisztelt Nagysága!

Bocsánatot kérve, hogy kissé elkésve, de el nem mulaszthatom önnek, tisztelt férjének, valamint a kedves család minden egyes tagjának kifejezni legőszintébb és hódolatteljes részvétem megboldogult s szeretett fiuk Józsi, gyászos elhunyta alkalmával.

Bécs, 1892, február 12-én.

Kiváló tisztelettel és kézcsókkal maradok

Dr. Feuer János.

Részvétüket kifejezték még:

Özv. Dr. Spitzer Lipótné szül. Schultheiss Henriette, Harkányi Frigyes, Zilahy S., Röck István, Weisz Adolf és neje, Kann és Heller cég, Révai Samu, Rosenzweig József, Dávid István, Hornyászky Viktor, dr. Reich Miklós, Altschul Arthur, Sváb Sándor és neje, Hellsinger Zsigmond, Muslay Sándorné és családja, Hoffmann Sándor, Blau Henrik, dr. Kármán Bertalan, Fogt Emil, Hajduska Mór, Hajduska Róza, Karsai Albert, dr. Schiller Henrik, Mezei Béla, Schwartz József, Palugyay S. L., Székely Miksa és neje, Brachfeld Sándor,

Bischitz Mór, dr. Goldzieher Ignácz és neje, Bacsák Julia, dr. Irsay M. tanár, dr. Feuer D., Engel Samu és Károly, dr. Korányi egyetemi tanár, Mezey Pál Budapest, özv. Krauszné, Rotter család Székesfejérvár, Basch Géza Budapest, König Zsigmond Bécs, Sváb Sándor és neje Budapest, dr. Jendrassik Ernő Budapest, Sziklai Henrik Eperjes, Szende József Budapest, König Lajos Bécs, Granichstädten Arthur, Heller Adolf, Hirschfeld Emil, Fürst Imre, Fürst Jakab, Morgenstern Leo, Schwartz József és társa, Révai Mór és neje, Schoenberg Pál és neje, ifj. Reitter Ferenczné, Dallos Póli, dr. Keyserling M. és neje, Mauthner Ede, Steiner Hermann, Oelhoffer Anna, Quittner Vilmos, Dezső Ferencz, Herz Vilmos Bécs, dr. Koenig Gusztáv Bécs, dr. Brüll Ignácz, Krausz A. Veszprém, Heller Gábor és neje, Hirschfeld Emil, Balázs A., Montag Mór és neje, Révai Ödön, Révai testvérek, Schlesinger Marcell, dr. Loeblin Henrik, özv. dr. Loeblin Miksáné szül. Stern Zsófia, Heller Sándor, Poppelbaum György és Bernát cs. és kir. udvari betüöntőde tulajdonosok Bécs, Kapellen Gotthard cs. és kir. keresk. tanácsos Bécs, Fogl Emil, Lőwy Ferencz cs. és kir. tart. hadnagy, Weiss Hermann a Gutmann testvérek kőszénbányának képviselője, dr. Schmidl Miklós, Weiss Nándor, Buday Emil gyógyszerész, Kőváry Ármin fővárosi bizottsági tag, Várnay L., Rosenfeld Gábor, Harkányi Frigyes, Németh Ödön, az „Ifju Magyarország" fel. szerk., Bartos F, Révai Leo, Schwarz Károly könyvkereskedő M.-Óvár, Weiss Leo és neje, dr. Schiller Henrik, Weiss Róbert és Ernesztin, Concha Károly, a Hornyánszky-féle könyvnyomda igazgatója, Hatsek Adolf, Hürsch Ágoston, László Albert könyvkereskedő Debreczen, Neményi A. és neje, Weisz Róza, Wolfinger W., Mahler Gusztáv, König Gyula és neje, Dr. Vidor Zsigmond szemészfőorvos, Mannheimer Gusztáv, Naschitz Sarolta, Frankl Salamon és neje, Frankl Fülöp és neje, Dr. Fried Adolf és neje, Wolfinger Viktor, Wolfinger S. és neje, Vidor Emil, König Sándor és neje, Quittner és neje, Heidlberg Róza, Heger József, Deutsch Miksa és neje, Freund Vilmos épitész és neje, Kuti Armin és neje, Dr. Lőri Ede, Wellisch Leó László, Langraf Mór és neje, Baruch Wottitz u. Söhne, Hellsinger Zsigmond, Weiss J. Em., Kohn Adolf és neje Bécs, Politzer Sándor, Ransburg Zsigmond, Machlup Ede és neje, Küszler Adolf, Fuchs Izsó és neje, Mangold Armin L., Feuer Frigyes orvostanhallgató, Dr. Feuer Dávidné és családja, Küszler Frigyes, Erlich Ernő, Krausz Fülöp, Oroszlán Jakab, Oroszlán Tafler Julia, Wolfinger W., Wellisz Alfréd, ifj. Baintner Imre, Kókai Lajos, dr. Schoenberg Ferencz, dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár, Pöcze József.